

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an 8 coroane
 „ 1/2 „ 4 „
 „ 1/4 „ 2 „
 Prețul unui număr 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Transilvaniei.

Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

CINE SUFERĂ?

Lupta noastră e grea. E grea, pentru că în viața poporului nostru s'au încuibat multe rele. Amăgitorii poporului au fost lăsați în dragă voie să corumpă tot ce a fost bun și nobil în sânul poporului românesc. În fruntea afacerilor s'au pus indivizi, cari cu o dosă bună de nerușinare înarmați au căutat să discrediteze tot ce a fost cinstit, ca ei apoi neconturbați să dispună de popor.

Scopul și l-au ajuns. În ori care parte a patriei noastre am privi, cu mare durure vom observa, că elementele bune, viguroase, cinstite ale neamului nostru stau retrase, puse pe gânduri pentru soarta neamului, dar cupinse de un fel de amorțeală, de un disgust și pare că fiecare ar zice : „Pot deplânge soarta neamului meu, dar nu-l pot ajuta“.

Și trebuie să ajutăm. E timpul suprem să curățăm ogorul neamului nostru de uscături, ca poporul neconturbat și neabătut dela calea cea bună să-și croască un viitor mai bun.

Noi am căutat în scurt timp, de când există organul nostru, ca încetul cu încetul să aflăm ranele de pe corpul neamului nostru, să le tratăm ca medicul cel bun și să stărpim toți bacilii aducători de moarte, să le vindecăm și să dăm poporului românesc puterea de viață, să-l scoatem din lincezeala, care-l stăpânește.

Munca noastră este grea, pentru că ranele sunt multe, ear baccilii bine așezați în corpul poporului.

În timpul din urmă ni se presintă un nou și îngrijitor simptom. Aproape în fiecare zi ni se dă ocasiunea să cetim despre condamnarea la închisoare grea a câte unui *luptător național*. Nu este zi ca în foile românești, susținute din publicarea anunțului *băncii naționale a României* să nu citești insulte la adresa națiunii maghiare pentru că cutare *luptător național*, fie Macrea, Bocu, Iova, sau chiar preotul dela Curticiu *Nicorescu*, a fost condamnat.

Simptoame îngrijitoare pentru că și prin aceste procese și *mai* vârtos prin ele, se agită poporul, încetul cu încetul se înrădăcinează în sufletul românului credința, că adevărații luptători ai intereselor poporului ar fi persecutați, că noi în această patrie am fi asupriți de poporul maghiar.

Amăgitorii au aflat, că multe procese sunt cel mai bun mijloc pentru a ținea poporul în fierbere și numai așa ne putem esplica, că în timpul din urmă sunt atâtea condamnări, în acest timp, când în fruntea țării noastre stă un guvernm bun, care face tot ce se poate pentru binele poporului, fără deosebire de naționalitate și profesiune.

Dacă aruncăm o singură privire asupra celor condamnați, dacă ne dăm silința să străbatem mai adânc în tainele redacțiilor dela foile, cari dau materialul pentru multele procese, cu durere vom observa, că și această tactică este inventată pentru asigurarea traiului unor oameni, cari absolut nu s'ar ferici, dacă n'ar amăgi poporul,

Să luăm „*Tribuna*“ și „*Lupta*“ Cine petrece cu atențiune cele ce se scriu în aceste foi, cine va căută să pătrundă în fondul lucrului, ușor va afla motivele procedărei lor. Știm cu toții că „*Tribuna*“ este foaia dlui Ioan Russu Șireanul, că „*Lupta*“ e foaia lui Birăuț. Ambii săraci lipiți pământului atât cu privire la buzunar, cât și în cele intelectuale. Acești oameni nici când nu s'au distins pentru binele poporului, afară doară de faptul, că au avut darul de a se arunca în politică după cum a bătut vântul. Sunt săraci și trebuie să trăiască? Cum? Să vedem foile lor. E bătător la ochi, că de un timp încoace, mai vârtos de când s'au început multele procese, aceste foi sunt la fel redactate.

Câte un articol vehement și plin de insulte la adresa poporului maghiar, nimic ce ar putea contribui la ridicarea poporului nostru din această patrie, apoi în *fiecare număr* jumătate din foaie *lucruri din România*, ear la foaie, pupază pe colac, *Banca națională a României*.

Oare ce înșamnă asta? Oare așa pretind interesele poporului românesc, că foile, cari își dau aerul de foi naționaliste să se ocupe cu afacerile din România, ear pentru instituțiunile cari în prima linie ating interesele poporului românesc să aibă nici un cuvânt? Ocupându-se cu politica mare, cu lucrurile ce se petrec în străinătate, uităm lucrurile poporului de aici, permitem, ca diferitele instituțiuni de ale noastre, câștigate cu mult chin, să se prăbușească sub greutatea imorală a

CHEAG pentru strângerea brânzei, garantat nestricăcios să află în formă de esență
 (în sticle) și în pravuri la

„SEVERINEANA“ societate comercială pe acții în CARANSEBEȘ.

unor oameni, care formează câte o clică? Oare așa să pretindă adevăratele interese ale poporului?

Să vedem martirii! Sunt tot niște oameni nevinovați, cari n'au nimic a face cu poporul românesc. Dl Vasile Macrea, redactorul „*Luptei*“ este culegător tipograf. A învățat 4 clase dela sat. El nu e capabil să scrie, să lupte și totuși el este martirul național, el are, sărmanul să sufere, pentrucă, gâtul cutărui *fruntaș* a fost prea uscat și setos după ambiție și vâlvă și ca să capete cât de multă a scris contra Maghiarilor. De ce nu are bărbăția să stea în fața judecătoriei acela, carele de fapt agită și seduce poporul? E scumpă pelea domnească. Apoi dl director al „*Luptei*“ Iosif Sciopul cu trecutul său ne poate da oare vre-o garanție, că în redacție să lucreze cu tragere de inimă pentru binele poporului?

Cel mai nou martir e dl Nicorescu, preot în Curticiu. Il cunoaștem bine. E din părinți țărani grăniceri din părțile noastre. A făcut 4 clase civile în Caransebeș și teologia. Atâta tot. A avut norocul, că în timpul când *călugării* din Arad pescuiau în apă tulbure, să ajungă *profesor* de cântare la institutul din Arad și apoi după ce s'a dovedit incapabil, tot prin ajutorul unui *călugăr* a ajuns preot în frunțașă comună Curticiu. Eată omul, carele cu puține pregătiri se ridică sus și apoi orbit de cinste, ca să facă pe plac

unora și altora, face lucruri nepermise de lege și ajunge *martir național*. Dl Nicorescu a știut agita poporul la alegeri, dar nu suntem siguri, că oare tot cu atâta dragoste va căuta de creșterea religioasă a poporului, că oare tot cu atâta râvnă va propune religiunea tineretului?

Să arătăm însă prin date concrete, cum se fac la noi martirii. Eată ce scrie un biet om, carele din neprecauțiune a ajuns în *cursa* „*Tribunei*“ și acum e pe drumuri: „Pe timpul când i se intentase „*Tribunei*“ mai multe procese de presă, *domnii* viteji din tufă ca întotdeauna, așa și acum, s'au temut de temniță și au început a căuta după „*Strohmann*“, pe care l-a și aflat în persoana mea.

„Fără ca eu să cer, — *ei cu toții* mi-au promis 50 cor. pe fiecare lună de arest și existență sigură și după eliberare.

„Câteva zile am stat numai în temniță, în care pentru ei intrai pe un an — și în loc de bunăvoință celor ce mă încununau și regretam în continuu, că un astfel de om nu-i ertat să piară — m'a întâmpinat teribila decepție. În zadar le trimeteam 1, 2, 3, ba chiar și 4 epistole, că în cele mai multe cazuri nu-mi răspundea nime. Când începeam cu telegramele, atunci primeam câte 30 cor. Așa am tânjit un an.

„După eliberare cu speranțe noi am venit la Arad. *Aici mai nime nu*

m'a cunoscut. Când m'am recomandat, cine sunt fără nici o ezitare îmi deschiseră ușa și mă deteră afară. În zădar m'am rugat, în zădar m'am provocat la Dumnezeire, la *caracter*, la tot ce poate simți și cel mai lipsit de sentiment uman, căci totul fu în zădar. Am voit să merg să-mi ocup postul, dar nu l-am mai aflat. Consistorul își făcuse datorința și mi l-a nimicit. *M'am întors deci la mama văduvă cu 4 orfani, desbrăcat, în capul ernii și flămând*. Urmarea a fost, că sănătatea mi s'a distrus aproape total...“

Ce zice Russu Șirianul la toate acestea? El singur a schiopătat spre România să spună, că cutare martir național e în temniță.

Așa să fie la noi martirii!!!?.

Consistorul nostru și ordinațiunea ministerială.

La sfârșitul lunei Februarie v. a sosit o ordinațiune foarte însemnată la consistorul nostru.

Cu toții ne aducem aminte, că în Noiembrie al anului trecut mai multe zile stătut în orașul nostru un comisar ministerial, care cercetă multele plânsori, ce se daseră la ministru contra consistorului și stărilor deplorabile, anarhice dela cele două institute. Mai multe coale pline de jurăminte duse cu sine la Pesta acel comisar guvernial, în cari fasiuni se află multe lucruri scârboase, urâte așa că te miri, cum de nu a făcut rânduială consistorul însuși până acum, ori doar pentru aceea, fiind că și în contra unor membrii din consistor se grămădiseră cu duimul plângerile?

FOIȚA.

COPIIUL DE GĂSIT.

De când moș Anatase luase de suflet un copil de găsit, în casa bătrânului intrase Necuratul.

Toate mergeau de-a'ndărătele.

Toată agonisita trudă se risipia fir cu fir, și bătrânul nu mai apuca zile dalbe să-i ticnească.

Moș Anatase eră om blăjin, și nu-l ducea inima să-și puie în minte că tot zăporul acesta de nevoi și năcazuri năpădisese numai de când ținea copilul de găsit în casă.

Copilul acela de găsit eră măricel de ani, dar, de crescut, nu mai creștea.

Femeile ziceau că nu-l lasă diavolul să mai crească.

Eră de mirare, cum l-a găsit moșneagul de l-a luat.

Veniă moșneagul de la baltă, căci umb-lase la vânat, și aveă vre-o trei paseri de baltă în cea traistă și două turturele luate cu pușca de pe rovine.

Cum veniă pe întunerec, vede un iepure că-i taie drumul fără veste.

Nu face zece pași, că iar trece iepurele și taie drumul tot așa de repede.

Dar, când a trecut iepurele a treia oară, moșul l-a și luat la cătare cu pușca, — eră meșter moșneagul și iute de mână —, dar,

când să bufnească din pușcă, s'a dat dihania peste cap și a perit.

Când să între moșul în târg, vede un băiat stând pe jos singurel pe întunerec în marginea drumului.

— Dar ce stai tu aici mă?

— Iacă stau.

— Dar a cui ești?

— A nimărui.

— D'apoi n'ai tată?

— N'am că n'am.

— Ș'apoi unde dormi și ce mânânci?

— Dorm pe pământ și mânânc din pământ.

— Poate ești făptaș de nu te primește nimenea?

— Nu mă primește că nu vreau.

— Dar cu mine mergi, mă țingăule.

— Bucuros, dacă ești cu milă.

— Milă am, dar să n'ai tu pe dracul în tine.

— Drac să fie, cine-l are!

La luat pe băiat și-l creștea.

Dar, ce eră mai rău: băiatul eră stricător din cale afară și zănatic.

Zănatic poate să fie fost din bătaie, de când eră la părinții lui adevărați.

Vecinii lui Anatase când voiau să-și astâmpere copiii de la ștregării, nu-i mai băteau, se temeau că din bătaie să nu ajungă zănatici ca și Pripicel.

Sărmana cocoană Macrina lui moș Anas-

tase nici ea nu-și dădea seama de pricina răutăților, dar, când dădea cu ochii de Pripicel, părea c'a dat cu ochii de Aghiuță.

Întăiu când l'a adus moș Anastasie pe Pripicel, nici nu mânca, nici nu vorbiă cu nimeni: băiatul părea că e sălbatec.

Dar cocoana Macrina, ca femeie gospodină, care știe bine ce are în fiecare oală, a băgat de seamă că oalele se goliau singure.

Biata femeie se minună, fără să înțeleagă bine ce însemnă aceasta.

Dar vecinele au pus-o la cale ce să facă.

Atunci s'a prefăcut femeia că pleacă de acasă, lăsându-l singur pe Pripicel zăvorit.

Femeia n'a plecat, ci s'a dat pe lângă perete și s'a ivit la geam, uitându-se bine înlăuntru.

Atunci a văzut pe Pripicel cum stătea pe scaun, că prinde a se lungi și a se deșiră, de ajunse cu mâna până pe colțul sobei.

A luat oala plină cu amândouă mâinile și a deșertat-o dintr'odată, de s'a dus pe gât ca un vâlătuc.

Femeia s'a speriat și a prins a-și face la cruci.

Pe urmă se lipi iar de geam.

Pripicel se deșiră încă odată, de ajunse cu mâinile la cofa cu apă, o ridică în sus și o deșertă toată înt'ânsul.

Ani de zile, ne aducem aminte, la urechi surde cântă aceleași lucruri „Renașterea“.

Ajungând acestea la urechile ministrului de culte și instrucție, a cărui datorie e să vegheze, ca nu cumva să se abuzeze de autonomie în biserici, cum s'a făcut aici, și-a trimis un esmis al său, care ca Român bun, ce este, se înfioră de prăpastia lipsită de șansele mântuirii, ce află. Eventual sperase, că cu fruntea senină va putea spune ministrului, că la Români nu e cu puțință așa ceva. Dar aceasta nu se putu!

Cu inima înfrântă trebui să refereze ministrului, că zdrobitoare fasiuni de martori dovedesc cu prisosință plângerile și că s'a abuzat de autonomie:

Între astfel de împrejurări se văzu îndemnat ministrul a da ordinațiunea strictă: să se facă rânduială.

Firește mare fu spaima celor dela consistor. Ar fi vrut să se ascundă sub acoperământul autonomiei.

La preparandie, ce e drept, s'a și pus să facă rânduială. Dovadă sunt schimbările în corpul didactic, schimbări, ce le-am adus în numărul trecut.

Ordinațiunea ministerială a sosit de mult. Nu ne-am grăbit a aduce datele, ca nu cumva să se zică, că noi vrem a surpă vaza bisericeii naintea credincioșilor fiindcă de îngrijorare trebuie să se umple orice suflet de Român, când citește ordinațiunea, după cum ni-se comunică.

Dar alarma o dădură foile maghiare, care în săptămâna aceasta își delectară cetitorii cu întâmplări picante din viața celor ce acum ne conduc, ori au parte la conducerea bisericeii și instituțiilor noastre.

Față de acest potop de picanterii, ce amar ne dor, singură Gazeta din Brașov avu curajul să întrebe: ce e? Tocmai de aceea, credem, că ne facem datoria de Români, când în numărul de față raportăm, ce știm, cetitorilor noștri.

Schimbările deja exoperate le-am înregistrat. Ni-se comunică, că ministrul are o cere mai lungă.

Dar mai departe se spune, nu ar fi aplicat a merge consistorul. Timpul e greu și din un pas greșit pot proveni cele mai funeste consecințe pentru viitor.

Delictele constatate de comisarul guvernial sunt foarte grave ca imoralitate. Și ministrul a avut drept să facă odată rânduială.

Fiindcă aceia, cari azi sunt înfierați de ministru ca oameni imorali pe timp de o vârstă de om conduseră dieceza informând totdeauna rău pe episcopul, pe care și-l făcuseră o unealtă în mâinile lor. Aceasta fu eră arbitriului personal, a răzbunării, urii și patimilor personale.

Ordinațiunea ministerială pretinde fi: este sanarea radicală a bisericeii, cerând delăturarea acelor persoane, cari nedemn s'au purtat. E interesant, însă că nici un glas nu s'a ridicat în întreagă dieceza pentru apărarea lor. Nici o foaie românească n'a îndrăznit să-ia în apărare, pe când foile maghiare băjbăiesc de știri din Caransebeș. Metropolitul însuși aprobă procedura ministrului, care cere depărtarea din ori ce funcție bisericească a lui Dr. Traian Badescu, Dr. P. Barbu, Iosif Bălan, Petru Buzera, pentru imoralitate, Dr. Dim. Cioloca și Dr. G. Dragomir pentru neglijență de oficiu. Directorul P. Drăgălina fu degradat la profesor simplu. Dr. Dragomir rămâne numai profesor la teologie și părăsește internatul.

Curățirea să și începă. Drăgălina plecă în concediu, pentruca la școală nicidecum să nu se mai întoarcă, Bălan fu absolvat, Buzera suspendat din oficiu.

Ceilalți funcționează încă. Episcopul a abzis de a conduce administrația bisericeii, care a predat-o arhimandritului Filaret Musta, care condus de patrioticele-i sentimente bine cunoscute sigur va face rânduială.

Comisar ministerial în Caransebeș

Tineretul nostru. — Păcate în biserică și școală. — Episcopul predă conducerea diecesei arhimandritului. — Un interjuv cu comisarul guvernial.

Viața noastră morală a ajuns acum a fi de rușinea lumii. Ori unde cauți, nu vezi altă decât decadința morală. În toată ziua poți ceti despre desfrânarea moravurilor domnitoare în inima tinerimei noastre. Nu de mult a fost grevă la gimnazul din Beiuș — zilele trecute s'a întâmplat tot aceea la gimnazul din Năsăud — ear la noi, aici în Caransebeș de câte ori am trebuit să simțim tristul adevăr al desfrânărilor?

Oare ce poate fi cauza la toate acestea?

Cauza nu e alta, decât lipsa unui fond moral la conducătorii noștrii. Profesorii noștrii — onoare eșecțiunilor — să împrietenesc cu studenții, beau la olaltă prin birturi — sub titlul, că cu toții *suntem români*. Românismul să nustească în demoralizarea tineretului — fără atunci ne-am arăta români adevărați, dacă prin pildă, prin purtare onestă, prin știință, prin iubire plină de autoritate, am cătă să ne câștigăm inimile odraslelor noastre. Lanțul, ce ne leagă să nu fie sticla cu vin — fără stima tinerimei față de profesori și autoritatea profesorului, ce impune de sine oricărui om de omenie.

Să fim sinceri!! La noi la români, de fel nu afli nici un semn de mode-

Cocoana Macrina fugi speriată și așteptă la poartă până ce veni și moș Anastase.

Moș Anastase, după ce ascultă povestea, clătina din cap, blăjîn, fără să creadă.

— Poate că ți-s'a părut Macrino. Ce tot ai tu cu băiatul?

Lucrurile au rămas așa, dar femeia nu s'a putut stăpâni să nu spuie vecinilor.

*

Tot în aceeași mahala se aflau doi Polonezi, cari deschiseră de câțva ani brutărie.

Vorbeau o limbă neînțeleasă, amândoi se uitau cruciș, iar copiii aveau mare frică de dânșii.

Cineva strânse o poveste groaznică despre cei doi brutari.

Toți copiii știau, că de câteori se schimbă lumina și e lună nouă cei doi Polonezi, ca să iasă pâinea bună și să coacă cuptorul, prindau pe câte un copil și-l aruncau în foc.

Și toți copiii se temeau de Pripicel, pentru că numai el putea să-i momească și să-i ducă de gât în mâinile Polonezilor.

Moș Anastase avea o fată: fusese măritată și acum rămăsese văduvă și cu un copil mic.

Fiindcă Pripicel nu se vedeă vrednic de altă treabă, rămânea totdeauna de legăna copilul.

Barem cu atât căuta să plătească măcar mîncarea, daă nu și paguba!

Căci, pe lângă stricăciune, fura din casă

tot, ori-și-ce, fără să aleagă, și, ce fura el, mistuia pământul: nimeni nu mai găsia, nici nu mai afla ce s'a făcut.

Dela o vreme moș Anastase, cât era de blând și de răbdător, s'a hotărât a-l bate.

Dar numai când punea mâna să-l atingă, copilul de găsit se lungea la pământ, se zvârcolea ca un șarpe, scotea și iar trăgea și iar scotea o limbuță roșie, ca o pară subțire de foc, și țipă ca jigăniile.

Nu plângea, cum e plânsul, ci făcea urât, un fel de mieunat fioros de auzit, pe urmă un mihotit ce nu sămăna cu nici un fel de glas, ceva și sălbatic și de spaimă.

Dacă au văzut așa, l-au lăsat în pace, căci, nu se îndurau să-l alunge dela ușe.

Într'o seară stătea moș Anastase lângă vatră și trăgea din lulea: păt! păt! Privind jarul cum se topește de rămâne cenușe, i-se părea că dinaintea lui vede jucând un iepure pe jar, și iepurele aci se făcea ca un băiat, și băiatul acela era Pripicel, și se strâmba, și iar se făcea iepure.

Cum juca iepurele acela în vatră, sare o scânteie mare și-l frige pe moș Anastase drept pe vârful nasului.

— Ptiu diavole! — făcu moșneagul, sărind drept în sus, cu ochii deschiși, dar, când a zis „diavole“, odată s'a dat iepurele peste cap și nu s'a mai văzut.

Atunci s'a dumerit moșneagul că nu-i lucru curat. Dar, a doua zi după asta, co-

pilul diavolului și-a dat în petec cum se cade.

Moș Anastase era după treburi prin târg, iar cocoana Macrina, dimpreună cu fata, se vânjoleau acasă, luptându-se cu aluaturile, căci era în ajunul unei sărbători mari, și trebuiau multe pregătite.

Chiar și găinile păreau, că fac pregătiri pentru o zi așa de mare și alergau prin curte cu vr'o fărâmă de aluat în cioc, de nu știai ce le găsisse.

Cu multă osteneală făcuseră femeile o plăcintă groasă, mare cât o moșie, cum se cuvine într'o casă vrednică, și de crudă mirosia ca fagurul, de se amăgeau albinele.

— Tu, Pripicel, dacă legeni copilul, să aperi și moșia asta, să nu se răpeadă tâlharul acela târcat.

Dar diavolul e diavol, și când a rămas singur, s'a întins încetișor, a ridicat plăcinta cu degetele ca niște ghiare, și, deschizând o gură largă, lacomă, a înfulicat de două ori și s'a isprăvit plăcinta.

Pe urmă săria prin casă, rânjindu-și gura până la urechi, întocându-și ochii hulpavi când într'o parte, când în alta.

Dar când săria, ajungea până în grinzi, și nu se lovea cu capul, ci săria îndoindu-se de se atingea cu spinarea, și, când cădea jos, cădea ca o pană, de nu făcea nici un zgomot, părea că se ține în văzduh.

După ce a jucat așa, până s'a săturat, s'a dat iar lângă copil și prinse a legăna:

știă. Tineretul nu respectează pe profesori, țăranul pe preot, clientul pe avocat, căci simțesc ei, că în aceștia nu este fond moral. Cum să stimeze un teolog pe profesorul său, când aude și vede, că acela, carele este chemat a fi făclia luminătoare în ochii lui, este plin be păcate, cari le comite fără de ori-ce rușinare? Cum poate pretinde un profesor dela elevi stimă, când respectivul profesor nu-și face datorința? Cum ar și putea pretinde un preot stimă dela țărani — când în birt bea într'un rând cu aceia, pe cari dânsul chemat este a-i conduce — și a le predica în contra birturilor? Cum poate pretinde stimă acel avocat, carele și pielea o jupoae de pe sârmanul țăran român?

Auzim, că la teologie și preparandia noastră s'au întâmplat lucruri atât de triste încât și conzistorul să simte necesitat a tăcea tăcerea peștelui.

Că trebuie să fie lucruri peste măsură triste — să vede și din aceea, că ministrul a fost constrâns a pune preparandia sub controla unui comisar ministerial permanent. Lucruri de acestea să întâmplă în cazuri de tot excepționale. Comisarul permanent și-a început funcțiunea — căci în săptămâna trecută a petrecut dl Dr. Iosif Siegescu, profesor în Budapesta, la noi vre-o 3 zile asistând atât la prelegerile profesorilor, cât și conferând foarte mult și adeseori cu conzistorul. Admirăm discrețiunea atât a conzisto-

lin, lin, cu așa potriveală încât copilul adormi numai decât somn de buștean.

Acum a fost lesne vrăjmașului să-l ia pe mititel din leagăn, așa cum durmia fără să simtă.

Cu sarcina aceea ușoară pe mâni, Pricipel stăt în loc, întinzându-și gâtul pe la ferestrii, pândind să nu vie, să nu vază cineva ce face.

Părea că se mai supțiasse și se mai lungise, iar în ochii lui holbați jucau șerpi de întunec.

Ușor ca o stafie s'a întors, a scos o mână de făină de a risipit-o în tava goală, a culcat binișor copilul în făină, și a coperit tava la loc.

Pe urmă s'a prins cu o mână de-o grindă, cu altă mână de altă grindă, s'a îndoit spre gura podului și s'a aruncat în pod, mihotind înfundat, de ți se părea că s'aude din pământ, și nu din pod.

Femeile umblau după treci, val-vârtej, și nici prin cap nu li trecea ce lucruse diavolul.

Când s'a potolit focul din cuptor, de s'a făcut cărămida roșie, roșie, au tras afară jăratecul de l-au făcut movilă la gura cup-torului.

Aveau femeiele de pus colacii întâiu, fiindcă erau mai groși, aluat mai mult, pe urmă fuga se duse fata să aducă și tava. Dar, cum fugea cu tava, din grabă tava s'a

rului, cât și a comisarului ministerial. Să știe, că s'au întâmplat lucruri triste, să vezi pretactările zilnice — și să nu iasă nimic în public, e totuși prea bătător la ochi.

Și noi ca ziaristi numai ici-colea auzim câte ceva, dar lucruri pozitive nu au ieșit încă la iveală. Ca un rezultat sigur al investigațiunii și a abuzurilor putem înregistra faptul trist și dureros, că *episcopul Nicolae Popea*, văzând valurile, cari le-au produs oamenii săi cei mai intimi, cari de zeci de ani l'au influențat și l'au sedus — *s'a simțit constrâns a obzice de conducerea administrativă a diecezei și a predat conducerea diecezei venerabilului arhimandrit Musta*.

E dureros, că un episcop atât de înțelept, atât de destoinic să fie constrâns a abzice pentru păcatele unor oameni fără suflet, cari au adus biserica și autonomia noastră în primejdie, iar școlăle în primejdie. Suntem mai departe informați, că dacă conducătorii diecezei nu depărtează din instituțiunile noastre pe oamenii imorali și decăzuți — ministrul va fi constrâns în înțelesul moralității publice a zgudui zidurile autonomiei noastre, căci din zi în zi să convinge atât ministrul, cât și obștea românească, că în fruntea diecezei și instituțiilor noastre stau bărbați încă necopți, a conduce destinele unei biserici și popor.

Noi ca ziaristi ne facem datorința când zicem, că sau mântuim și apă-

descoperit, și fata, când văzu copilul, dădu un țipăt de spaimă.

— Mamă, mămucută, vino de vezi!

— Ce este fată?

Femeia bătrână, mai cuminte, își făcu cruce luând pe fata la mână.

— Ține tu copilul, că dau eu la cuptor.

Vezi cea făcut diavolul? Dar tot n'a făcut!

Dar, când a zis „tot n'a făcut“, afară se auzi odată înădușit un zdup-l, și o umbră se ivi la geam, o clipă, pe urmă se trase la o parte, repede, parc'ar fi supt-o pământul.

Și atunci se auzi un vaiet, ca și cum cineva ar fi fost lovit drept în inimă, un vaiet și un mihotit, cunoscut, de și nu sămână cu nici un fel de glas.

Și la acel vaiet răspundeau parcă din alte părți alte vaiete la fel, tot mai triste, mai scâncitoare.

— Ia vezi tu, fată, pisica miaună, sau diavolul de băiat face așa?

— Diavolul, mamă, de când mă uit la el cum să leagănă de-o creangă! S'a spânzurat singur: uite-l cum se svârcolește.

Femeile se uitau pe geam și făceau cruce.

Copii se adunau supt cireș, de se uitau cu groază la trupul acela cum se legăna și se făcea tot mai mic, tot mai mic, până ce rămase ca o frunză uscată, și s'a rupt de vânt de s'a dus prin văzduh. Ion Bărsanul.

răm pe niște păcătoși — și periclităm autonomia și biserica, sau curățim biserica și școala.

Fiind dl comisar Dr. Siegescu aici m'am dus în interesul publicului nostru, și l'am interjumat în cauza ordinațiunii ministeriale. Despre conținutul acelei ordinațiuni nu a voit a-mi da nici o informațiune, fiind aceasta o chestie discretă. La întrebarea mea, că oare este nădejde, că trebile să se aplaneze între ministru și consistor — dl comisar Dr. Iosif Siegescu a răspuns pe scurt următoarele:

— Nu sunt prietenul publicității, dar atâta vă pot spune, că Excelența Sa dl ministru Apponyi, care este un om ideal și religios, nu poate suferi în biserică și școală nici un păcat. Pe dânsul în ordinațiunea sa îl conduce stima, ce o are față de ori-ce religione și în ordinațiune nu cere alta, decât, ca în conducerea afacerilor diecezei, la teologie și preparandie, episcopatul să aplice oameni corecți și profesori însuflețiți.

— Oare nu e periclitată vre-o instituțiune?

— Nu cred. Principiul meu este, și ori unde îl accentuez — zise dl comisar — că instituțiunile trebuie susținute cu ori-ce preț, dar nu este nime îndreptățit a periclita instituțiunile pentru niște oameni păcătoși. Bisericeii și autonomiei D-Voastre, *până ce voi fi eu comisar* — conform dorinței ministrului — nu i-se poate întâmpla nimic, firește, dacă se vor îndepărta aceia, cari periclitează autonomia. Eu pentru aceea sunt trimis, ca să pun propte zidurilor autonomiei — și am nădejde, că conducătorii chemați își vor ști datorința față de stat și biserică.

— Cari sunt aceia, cari pretinde ministrul ca să fie îndepărtați?

Dl comisar la aceasta nu mi-a dat nici un răspuns. Mi-a întins mâna și interjumul s'a gătat.

Din interjumul, ce l'am avut cu dl comisar, m'am convins că dl Dr. Iosif Siegescu, în calitatea sa de comisar este cu iubire sinceră față de biserică noastră. Răspunsul său e peste măsură diplomatic. Următoarele fapte însă se pot străcură din vorbirea, ce am avut-o cu dl comisar.

1. În biserică și școală sunt păcate, cari trebuie delăturate.

2. Dl comisar în numele ministrului, vrea să ne curățească biserica și școala de buruene.

3. De voește și consistorul nostru sincer a avea o biserică și școală cu-

aranjate practic. În partea de sus a dulapelor vor fi poliți, unde se vor ținea albiturile. Din jos vor fi cuiere, de cari vor fi atârinate vestmintele cari, le au elevii, ear în partea de jos a dulapelor vor fi pulpите cu încuietoare pentru a ținea albiturile murdare.

Înainte de culcare fiecare elev își curăță ghetetele în coridor, care iarna va fi încălzit. Hainele, cari le poartă nu le duce în dormitor, ci și le acată în cuierul din coridor, deoparte pentru a rămâne aerul curat în dormitor, iar de altă parte, pentru ca hainele să fie tot în aer curat.

Dimineața elevii să spală în odăi anume arangiate pentru spălat. Spre acest scop vom vedea dealungul păreților două bazine mari. Apa va fi slobozită prin cepuri (slăvini). Spălatul în lighiane s'a evitat intenționat pentru ca și prin aceasta să se împedecă lățirea morburilor de piele epidemice.

În etagiul al doilea, afară de dormitoare și odăile pentru spălat, vor fi încă două odăi pentru profesorii de inspecțiune, cari vor fi arangiate ca și odăile profesorilor de inspecțiune din etagiul prim. (Va urma.)

Nestatornicie politică.

De vre-o câțiva ani de zile s'a înăunurat pe teritoriul Banatului o școală rea, în ce privește viața noastră politică socială. Sediul acestei școle este Lugojul. Oare cândva au dus alt rol Lugojenii, un rol mai frumos, mai salutar și mai binefăcător. De o seamă de vreme însă cu totul s'au schimbat.

Acești oameni — ținând seamă de împrejurarea, că înaintea poporului să treacă de Români mari și de eroi ai cauzei naționale, dau asalt asupra instituțiilor străine și cu deosebire să arată viteji și mari în gură pe la congregațiunile comitatense, — la instituțiile noastre românești, însă nu numai că suferă, dar ținutei lor e a se atribui, că totul s'a stricat și s'a demoralizat. Și această demoralizare au adus-o acești eroi de fraze, chiar și în viața noastră bisericească unde aliându-se cu niște oameni conduși de patimi personale, au distrus și nimicir chiar și ce a fost până acum mai scump și mai sfânt înaintea poporului nostru: *autoritatea bisericească*.

De dragul unora, despre cari s'au constatat lucruri grave, au lăsat să se prăpădească în biserică tot ce ar trebui să servească ca obiect de stimă și venerațiune.

Dar acestea le amintim de o camdată numai în treacă rezervându-ne a reveni cu altă ocaziune mai pe larg.

De astă dată voim să scoatem în relief o figură dintre ei. Cetitorii noștri credem, că au ghicit, că de cine poate fi vorba, pentrucă, cine nu cunoaște pe acela care, spre cea mai mare durere a bănățenilor, a venit în mijlocul nostru pentru ca să pue fundamentul școlii rele de care facem amintire mai sus? Cine nu cunoaște pe cel

aruncat în toate părțile de vijelia vieții? Cine nu cunoaște pe cel ce e în stare a concentra în *complexitatea însușilor sale sufletești toate convingerile posibile și imposibile* și pe cari să fie în stare a le servi cu aceeași sinceritate și cu aceeași abnegațiune. Cine nu cunoaște pe proprietarul-editorul *Drape-lului*? Dar cu toții îl cunoaștem pe *Dr. Valeriu Braniste*, care a ajuns cel mai mare record în privința vagabundagiului politic.

După ce acesta își face vagabundagiul său prin toate centrele românești, și după ce servește cu *aceeași tărie de convingeri* toate nuanțele politice ale grupărilor politice din patrie și străinătate și după ce din toate aceste locuri este alungat tocmai din cauza sincerității convingerilor sale, geniul rău îl aruncă tocmai acolo, unde e așezat buricul acestei regiuni românești, în Lugoj, va să zică acolo, de unde mai ușor își poate dospi însușirile.

Instalat în noua stațiune a vagabundagiului său politic, individul de care pomenim mai sus, sondează terenul, pentru ași câștiga convingerea, căreia dintre curentele politice dominante să poate cu mai mare rentabilitate atașa. De sine se înțelege, că omul nostru și-a însușit convingerea dominantă de pe vremea aceea: *convingerea pasivității*, pe care a cultivat-o până atunci, până când *tot din rentabilitate*, a schimbat-o cu convingerea ținută în rezervă în cutele sufletului său, așa că azi din pasivist pasionat și *convins* până în adâncul sufletului său, a devenit cel mai ridicat activist.

A servit acest om fractura tribunistă veche, ca dușman înverșunat a lui Mocsonyi, de unde a devenit un stâlp puternic al curentului mocsonyist, apărând din convingere doctrinele politice a acestei grupări.

Ca tribunist înfocat, ce era, lovia fără cruțare în *baba* Gazeta, despre care zicea că n'are nici o rațiune de a mai exista, iar acum câteva săptămâni scrie tot dsa: *Cu admirație profundă privim la cei 70 de ani, pe cari i-a străbătut cu atâta vitejie și abnegațiune Gazeta din Brașov*. Da cu admirație profundă privește dl Branisce cătră Gazeta pe care mai nainte cu tot atât de profund dispreț o învrednicea de loviturile sale. Și oare de ce i-s'a prefăcut profundul dispreț în profundă admirație?

Ți-ar trebui un prisoselnic dicționar, pentru a descrie bogăția sufletească, plină de variante, a lui *Dr. Valeriu Branisce* cu scopul ca să-l prezentăm în nuditatea sa pe acela, care de un timp încoaci cu un cinism revoltător a început a se sui pe pedestalul mai înalt al moralității, de unde lovește cu câte un princip moral în dreapta și în stânga.

Omul, de care vorbim, e un adevărat aventurier politic a tuturor fracțiunile politice din viața noastră românească, care are trebuință de el, îl poate avea. A servit cu credință chiar și fracțiunea răposatului Ilie Curescu pe timpul căruia Caransebeșenii îl puteau vedea pe *Dr. V. Branisce* foarte des prin Caransebeș. Și fiindcă îi eră rușine ca lumea să știe, că e omul lui Curescu, umblă dela casă la casă ca să câștige abonenți pentru Enciclopedia română.

Murind Curescu a căzut dela acest câștig și deoare-ce actualul președinte al Comunității de avere n'a voit să stee de vorbă, aventurierul nostru s'a făcut cel mai neîm-

păcat dușman al grănicerilor, pe cari în modul cel mai nerușinat i-a prezentat chiar în congregațiune ca cel mai decăzut element. De atunci în continuu să năpustește asupra adevăraților conducători ai grănicerilor, ținând însă legături intime cu cei ce prin viața lor scandalizătoare au dus la falit biserica. Pe aceștia îi ia în apărare și cu aceștia s'a aliat *Dr. Branisce* pentru ca împreună cu ei să ne nimicească și aceia ce mai avem bun: Comunitatea de avere.

Grănicerii însă vor ști cum să judece activitatea oamenilor de talia lui *Dr. Branisce* pe care chiar oamenii lui din Brașov nu l-au mai ales la gimnaziu, pentru-că n'au putut suferi, că o instituțiune așa de scumpă a Românilor să fie periclitată de un aventurier.

Tocmai de aceea noi grănicerii nici nu avem lipsă de el. Servească el trebșoarele celor din Lugoj, dar la ei acasă și nu la noi!

NOUȚĂȚI.

Știri personale. Vicecomitele nostru Aurel Issekutz, fiind ocupat cu agende oficiose, a încredințat pe notarul comitatens *Dr. Talajdy Zoltán*, ca să presidieze comisiunea de asentare.}

Cornel Dragomir, căpitanul orașului nostru, care este stimat și iubit de întreaga populațiune orașului, după un morb mai îndelungat, a părăsit zilele acestea patul, și a reluat conducerea oficiului său, — care în timpul absenței d-sale a fost condus cu deplină corectitate de dl vicecăpitan Nicolae Mehler. — Ne alăturăm și noi la urările de „*bun sosil*“ și dorim dlui căpitan Dragomir deplină însănătoșare, și durabilă sănătate!

Transferare. Ministrul de culte și instrucțiune publică, a transferat pe învățătorul din Dubova, *Juliu Szucs*, și pe învățătoarea din Sf. Miclăușul mare, sârbesc *Francisca Coruoi*, la școala elementară din Moldova nouă.

Regularea salariilor funcționarilor comitatens. Suntem informați că guvernul intenționează a regula salariile și a funcționarilor comitatens astfel încât după anumiți ani de serviciu și funcționarii dela comitat să între în clasele de salarii cu un rang mai înalt. Cu elaborarea unui astfel proiect pentru Comitatul nostru, guvernul a încredințat pe vicecomitele Aurel Issekutz.

Esposiția din Lugoj. Reușita esposiției lucrurilor de mână femești este asigurată, deoarece colecțiunile s'au sfârșit cu rezultat indetultor, cu toate prejudiciile și preocupățiunile unora. În cercul Oraviței dna Epure a desvoltat o activitate vastă și deamă de de toată lauda, fiind colecțiunea d-sale una dintre cele mai variate, care spre onoarea Dnei colectante va face furoare la esposiție.

Vacanțele de paști. La gimnazul din loc, vacanțele de Paști se vor începe în 12 curent, și vor dură până inclusiv Marți după Paști. La școala elementară însă, numai din 15 c. se vor începe vacanțele, și vor dură cu 4 zile mai mult.

Victimele ofitei. Conform unui raport ministerial, în Ungaria în cursul lunei Decembrie din 1907, au murit 5412 oameni de ofitei. Din acest număr groaznic pe comitatul nostru cade 130.

rată, ideală — să-și facă datoria, și atunci nici biserica, nici autonomia nu ajunge în primejdie.

Deci la lucru, până nu e târziu.

Unde-i „Drapelul“?

Sunt vre-o 2 săptămâni, de când în Caransebeș și de aici în întreg comitatul, ba chiar în întreaga țară s'a lăsat vestea senzațională, că la consistorul din Caransebeș și cu deosebire la institutul teologic-pedagogic s'au descoperit unele lucruri, în urma cărora ministrul de culte și instrucțiune publică s'a simțit îndemnat a pretinde îndepărtarea dela Consistor și dela institutul teologic-pedagogic a unor indivizi, cari prin purtarea lor scandalizatoare, prin întrelăsarea îndeplinirii datoriilor lor și prin comiterea unor abuzuri, cari tae chiar și în dispozițiile legii penale, s'au făcut nedemni de a mai sta în oficiile, pe cari le-au compromisat.

Cine a avut tristul prilej de a ceti ordinațiunea ministrului, în care-și motivează pe vre-o 7—8 coale dispozițiile sale și în care se face pomelnicul faptelor îngrozitor de compromițătoare, comise de indivizii, a căror îndepărtare o pretinde, din interes public, aceluia suntem convinși, că i-s'a ridicat perii în cap și s'a îngrozit văzând până unde poate să decadă o instituțiune, o biserică.

De mai multe ori s'a accentuat, că în conducerea bisericii noastre să întâmplă multe și mari abuzuri. Și s'a accentuat aceasta în diferitele noastre corporațiuni bisericești. Ba de un șir de ani s'a adus aceasta înaintea forului celui mai competent de a se pronunța, în sinodul eparhial. Toate plângerile însă au rămas zadarnice, pentru-că nimeni n'a avut independența sufletească, ca să-și ridice cuvântul și să ceară sanarea relelor. Ne aducem aminte, ce purtare de indignare a stârnit în sinodul eparhial pășirea lui Dr. Nicolae Ionescu, când acesta a arătat, că stările din biserică diecezei noastre sunt peste măsură de anormale. Cu această ocaziune, ne aducem aminte, cum avocatul și deputatul, Coriolan Brediceanu, s'a aruncat cu adevărată furie asupra susnumitului domn, pentru că îndrăznește a conturba liniștea patriarhală, ce a domnit până acum în viața sinodală din eparhia diecezei noastre. A invocat și spiritul răsposatului său socru a lui Radulescu voind să-l scoată în relief, ca un caracter de model, care nici când n'a conturbat mersul liniștit al desbaterilor sinodalnice. Și vorbirea avocatului Bredicianu a fost aplaudată din partea tuturor sinodalnicilor, în frunte cu episcopul și cu vicariul său, iar Dr. N. Ionescu a scăpat ca prin urechia acului, că n'a fost dat afară din sinod.

Ne aducem aminte și de aceea, că atunci, când organul de publicitate „Renașterea“ a scos la iveală o mulțime de abuzuri, dovedite cu cazuri concrete, o mulțime de hotărâri de protestare s'au fabricat la poruncă în mai multe conferențe preoțești. Ne aducem aminte și de aceea, că „Drapelul“ din Lugoj era locul, unde își aflau refugiu aceste proteste. Ba ce e mai mult „Drapelul“ a dus o luptă înverșunată contra „Renașterei“ luând în modul acesta în apărare abuzurile comise în biserică.

Toată lumea se miră și nu-și putea explica, cum un organ de publicitate, care

ca atare ar avea marea datorie de a combate din toate puterile abaterile dela calea legală, cu această ocaziune s'a dat pe partea indivizilor compromiși. Cu timpul oamenii au deslegat enigma: „Drapelul“ e un organ a claselor aristocratice și domnitoare din Lugoj. Interesele acestor familii reclamau, ca să țină bune relațiuni cu cei dela cârma conducerii diecezei noastre și în schimbul favorurilor ce trăgeau din susținerea acestor relațiuni amicale, au menajat toate călcările de legi toate abuzurile comise în biserică.

Dar motivul principal, care a determinat pe cei din jurul „Drapelului“ de a-i lua în apărare pe cei decăzuți e cu deosebire împrejurarea, că o nobilă odraslă a acestor familii aristocratice, face parte din aceia, cari acum îi dă afară Apponyi. Și cum s'ar putea, ca organul de publicitate a acestor nobile familii să lasă pradă pe odrasla lor, *poate cea mai nobilă*, în mâinile acelora, cari au în vedere numai binele bisericii și nu al familiilor lor? *Mai bine să piară biserică și instituțiunile ei și mai bine să se tragă în noroi autoritatea episcopescă, decât să i-se scrintească măcar și numai un păr din capul oamenilor și a odraslelor lor.*

Aceasta e și espicarea, că Lugojenii și cu deosebire dnii Coriolan Brediceanu și Dr. G. Dobrin au pășit cu atâta energie contra acelora, cari au avut *îndrăzneala* să scoată la iveală abuzurile, comise în conducerea bisericii din dieceza noastră. Unul dintre cei păcătoși eră și Dr. Petru Barbu profesor la teologie, redactor la „Foia Diecezană“ scrisă cu foarfecile, administratorul stabilimentului: librăria-tipografia diecezană, director executiv a unei casse de păstrare și autorul mai multor opuri compilate. Va să zică „Drapelul“ sub titlul de a apăra biserică de periclu a scris cu multă vehemență contra activității de curățire a „Renașterii“. Acum vine ministrul și constată prin organele sale, că în sânul bisericii diecezei noastre, precum și la institutul teologic-pedagogic se petrec astfel de lucruri, prin cari:

1) *e periclitată creșterea onestă a elevilor*, 2) *se corup sufletește elevii*, prin purtarea scandalisătoare a unor dintre profesori și 3) *se necinstesc instituțiunile bisericești*, acuze peste măsură de grave. Și pentru ca aceste stări peste măsură deplorabile să se stârpească, cere îndelăturarea acelora, cari într'ată și-au uitat de chemarea lor. Intre acestia să află și profesorul, redactorul, administratorul și directorul executiv Dr Petru Barbu, fiul Lugoșului, precum și fratele de cruce al acestuia, călugărul cu temperament Dr Iosif Badescu.

Această împrejurare e de ajuns ca Lugoșenii să sară ca mușcați de șarpe. Indată ce aud de sosirea ordinațiunei ministeriale casele aristocratice își trimit pe reprezentantul lor, pe bătrânul Titu Hațeg, carele însoțit de Dr G. Dobrin sosește în Caransebeș pentru ca să facă primele dispoziții de apărare a compatrioților și rudeniilor lor, a individului Dr Petru Barbu. Nu fac nici o greutate ca Dragalina, Balan, Bizerea să fie îndelăturați dela institutul pedagogic, protestară însă în același timp cu toată energia sufletului lor, ca lui Dr P. Barbu să i se întâmple chiar și cea mai mică neplăcere. Și pentru ca apărarea să fie sigură, *silesc pe epi-*

scop ca să abzică de conducere, pe care să o depună în mânele vicarului său, storc numirea de comisar episcopesc a lui Titu Hațeg, *înduplecă prin amenințări pe protopopul Lugoșului*, ca și dânsul să se arunce în foc întru apărarea lui Barbu și ținerea lui în toate posturile, ce le ocupă. Și pentru că Barbu nu poate sta în posturile sale fără sprijinul prietenului și a fratelui său de cruce Dr I. Badescu, apărarea Lugoșenilor se estinde și asupra persoanei acestuia, care are la dosar astfel de fapte, pria care și-a călcat cele sfinte promisiuni de călugăr. Va să zică Lugoșenilor s'a sacrificat autoritatea bisericească și espune biserică unei consecințe peste măsură de grave numai și numai ca să mântuească niște suflete decăzute.

Și când vedem, că toate acestea se întâmplă la vederea lumii involuntar ne vine întrebarea: *că unde-i „Drapelul“?* Nu vede acest organ și acum pericolul ce amenință biserică noastră și dacă 'l vede n'are nici un cuvânt, cu care să sară în ajutorul acestei biserici. Pe timpul „Renașterii“ aproape fiecare număr al „Drapelului“ era plin de hotărâri de protestare și de articole, prin care se combătea pericolul, ce crede, că-l vede ivindu-se pe orizontul bisericii noastre. Și acum, când defapt e în pericol biserică, acum n'are nici un cuvânt de zis?

Din guraliv ce a fost u devenit deodată mut ca pământul. Cauza? Iarăși interesele caselor aristocratice din Lugoj. Ca organ supus și umil al acelora nu poate scrie contra dnurnviratului Badescu-Barbu, iar sfărâmtura de cinste, ce i-a mai rămas, nu-l lasă să ia în apărarea astfel de figuri. Prin urmare tace, probând prin aceasta, că ca organ de publicitate știe foarte bine să aducă în concordanță interesele mari publice, cu cele ale stăpânilor săi. Iată deci dr. V. Branște marele moralizator al vieții noastre publice, cum își pleacă capul cu cea mai umilă supunere, înaintea intereselor distrugătoare a acelora cari într'ată își bat joc de biserică și instituțiunilor ei.

Cine simte după toate aceste necesitatea existenței și a unui astfel organ de publicitate?

Internatul Comunității de avere și însemnătatea lui.

de A. Kalkbrenner, dir. gimnazului.

(Urmare)

Pe un coridor lateral ajungem în al doilea etaj, în care vor fi numai dormitoare. Cei 240 elevi vor fi împărțiți în grupuri de câte 14, și vor fi dislocați în 17 dormitoare de mărime egală, și a căror măsurare astfel este împărțită, că fiecare elev va avea 20.3 m. aer. În ele vom vedea 2 rânduri de paturi curate, așezate în mijlocul odăilor. Elevii vor dormi pe saltele de pae cusute de tot, vor avea perini din păr de cal, și se vor acoperi cu coverte de flanel. Albiturile din paturi vor fi de o curățenie exemplară și această fapt să va atribui faptului, că elevii ziua nu vor sta în dormitoare.

În dormitoare vom vedea dulape

Substituire. Nicolae Manciu, notarul din Ciclova română fiind ales notar în Ticvanul-Mare, în locul lui este substituit și încredințat notarul din Slatina George Bribete, cu conducerea oficiului notarial din Ciclova română.

Cale ferată. Pe linia ferată Oravița—Bogșan să lucră cu puteri unite. Dâlma și viaductele sunt pe sfârșite, așa că linia va fi sfârșită la terminul pus, și să va preda spre folosință publică.

Fapte bune. Ni să scrie din Reșița, că aranjamentul școlii elementare din Dognecea erau atât de slabe și rele, încât de fapt nu să mai puteau folosi. Conducătorii școlii în nenumerate rânduri au încercat pe la miniștri ca să capete ore un ajutor pentru aranjarea școlii, dar toate rugămintele lor nu au avut nici când rezultat. În fine deputatul cercului Weiss Julian au luat afacerea școlii în mâni, și în urma intervenției sale ministrul Apponyi Albert a incuviințat 2000 C. pentru aranjarea școlii.

Tot astfel și comuna Kiraly kegye a avut mare lipsă de târg săptămânal, și pentru a câștiga acest drept a colindat zeci de ani pe la ușile tuturor forurilor, și s'au rugat se intervină toți deputații, câți s'au perondat, însă până acuma nu au putut să ajungă să-și vadă dorința implinită. Și eată, că ce-a ce n'a succes nimărui până acuma, a succes deputatului Weiss Julian, care a intervenit din toate puterile sale pelângă ministrul Kossuth, și nu s'a lăsat, până ce i-a succes să câștige permisiune de a se ține în Kiraly kegye în fiecare Mercure târg săptămânal.

Numire. Ministrul reg. ung. de agricultură pe baza art. de lege XXXI. din 1879 a numit pe directorul silvanal în retragere Almásy Andor în comisiunea examinătoare pentru cualificațiunile silvanale recerute. Tot ministrul acestui resort a numit pe Klimko Gyula din Dâlboșeț ca corespondent economic. Direcțiunea finanțiară din Oradia Mare, a numit pe practicantul fără salariu, Ioan Băfeală, dela percepătoratul din Bozovicium, la percepătoratul din Elesd. tot în rang de practicant, însă cu salariu.

INTORTOCHIERI

— Răspuns „Tribunei“ —

În numărul său de Vineri „Tribuna“ publică referitor la ancheta ordonată de ministru în Garansebeș, un articol trist de echivoc și plin de apucături.

„Tribuna“ afirmă adecă, că a știut despre neregulile, anarhia de aici, care a atras atenția ministrului, cu toate acestea însă s'abia contra anchetei ca atare.

Probabil de aceea s'a pelerinat dela Caransebeș la Arad în timpul din urmă. La noi adecă se s'vonise netemeinica veste, că arhimandritul Hamzea, pe care „Tribuna“ nu-l poate vedea, va fi la noi administrator etc. De aceea a luat în mână pana acela, care a scris acel echivoc articol și de aceea dă în mitropolit după vechiu-i obicei.

Dacă a știut de anarhie, de ce a menajat-o „Tribuna“ și de ce nu a pretins să se facă regulă? Atunci nu ar fi urmat ancheta ministerială.

„Tribuna“ a știut. Dar n'a spus nici o vorbă!

Să ne răspundă, de ce?

Săptămână politică.

În 9 Aprile n. s'a sfârșit și cu multa vorbărie încinsă în jurul înăsprițului regulament intern al dietei. Azi noul regulament e deja votat.

Discuția azi ar mai decurge numai asupra unui fapt întâmplat.

Mulți au zis adecă, că coaliția nu ar avea drept să înăsprească regulamentul dietei întocmai așa, după cum nu a avut drept la timpul său Tisza.

Tocmai de aceea la început mare fu frica chiar în tabăra celor dela putere . . . Dar mai târziu oamenii se obicinuiră cu idea, iar mai pe urmă vedem, că au votat fără multe greutăți regulamentul. Aici se poate vedea tăria și dibăcia guvernului actual. Ceea-ce trânti pe Tisza, se isprăvi acum relativ destul de iute, cu toate pedecile, ce ar fi voit unii să-i pue.

Dacă privim la ținuta deputaților naționaliști vedem și constatăm iarăși o greșală de tactică.

Au făcut adecă și acum multă vorbă în zadar. Cred ei, că prin aceasta au ajutat ceva cauzei românești?

Nu ca să arete, ce și cât pot vorbi, ci ca să facă vr'o ispravă bună, i-au trimis bunii Români în dietă și după o astfel de purtare e întrebare, de-i mai trimite a doua oară.

GLOSE.

Se zice, că mci mulți orășeni ar voi să aibă un nume mai modern, mai eufemistic, și aceasta cu atât mai mult, cu cât cei ce trebuiau să ne aducă glorie, mărire, ne-au procurat în întreaga lumea hulă și ocară.

Cei mai mulți ar fi pe lângă *Pensionopolis*.

* * *

Toată presa vorbește acum de Caransebeș așa că din numire geografică va ajunge probabil o noțiune.

Meritul, or nemeritul e al celor dela consistor.

* * *

La noi în oraș flecăriile sunt la ordinea zilei. Ceteam undevă, că *Fama* are aderenți mai mulți în astfel de locuri unde, sunt foarte multe adorătoare a lui *Hymen*.

Dar mai e un alt cas. Pariez că-l va ghici fiecare.

* * *

După toate datele zdrobitoare „Tribuna“ încă mai crede, că *autonomia* s'a dat pentru orice.

Doar cred cei dela „Tribuna“, că fac vreun serviciu *distinșilor pretini*, pe cari ar voi să-i vadă cu cârja'n mână la Caransebeș? De aceea se năpustesc asupra venerabilului mitropolit.

Până când vor mai putea seduce lumea aruncându-și valurile intereselor lor prin toate colțurile românimii?

Or de aceea se pelerinează dela Caransebeș spre Arad, așa de adeseori în timpul diu urmă?

Mulțumită publică.

Fiindu-mi fizice imposibil a răspunde fiecăruia separat, tuturor acelor m. st. rudenii, amici și cunoscuți, cari din incidentul trecerii la cele eterne a neuitatului meu soț Ioan Bartolomei, primar pensionat al Caransebeșului, în aceste momente dureroase, au binevoit prin sincerile lor condolențe a-mi alina durerea, cât și acelu m. st. public, care a bine-voit a lua parte la ultimul onor pământesc, subscrisa, prin aceste șire, îi rog să bine-voiască a primi mulțumitele mele cele mai profunde.

văd. lui Ioan Bartolomei.
născ. Logofeți.

Loc deschis*).

Cătră Ilustritatea Sa dl Constantin Burdea deputat dietal al cercului Caransebeș.

Măria Ta!

Subscriși locuitori din Borlova neavând alt prilej, ca să Vă dovedim dragostea, stima, ce o purtăm față de Măria Voastră, ne ținem de datorință, ca pe această cale să Vă arătăm iubirea și încrederea, ce V'o păstrăm; rugându-vă totodată, ca să primiți mulțumirile noastre cele mai călduroase pentru bunătatea, ce o a-ți dovedit față de noi, esoperând pentru locuitorii comunei noastre 2956 de pomi nobili dela stat. Prin fapta aceasta ați dovedit atâta bunăvoință față de noi, încât nu știm, cum să-ți mulțămim; așteptăm însă privilegiul ca și noi să vă putem dovedi dragostea și încrederea noastră cu fapta și nu numai cu vorba.

Să trăiți d-le deputat, la mulți ani!

Borlova, la 8-lea Aprilie 1908 n.

În numele acelora cari au primit pomi:

Garei Timotei, jude comunal Nicolae Cojocariu, preot, George Neamțu, învățător, Ioan Rădoi, inv. pevs., Gruia Serafin, jurat, Nicolae Ursulescu, Zsigoria Gavrilă, Lorinz Opilan, Larinț Samson, Zaharie Ianoșel, Toma George, Arsene Sava, Toma Boldone, Petru Ursulescu, epitrop, Andrei Badoi, econom Nr. 131. Jukos Nicolae, Gareu Mihai, Ion Dragalina, Constantin Ursulescu, Vasile Jigoria, Paraschiv Timotei, Gruia Pavel, Cocie Pantelimon, Zsukos Traian, Toma Maran, Petru Iancu, Zaharie Cocie.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta nu ia răspundere redacțiunea.

PRELEGERI ECONOMICE

de

IOAN GROFSOREAN

protopretor în comunitate de avere

V

Din untul bătut apoi facem bucăți de $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ și 1 chilă, le turnăm în modele cunoscută, și îl învălim în pânză udată, ori în hârtie de pergament.

— Zărul îl mănâncă copiii, și dacă avem mult îl dăm porcilor să-l mănânce considerând, că zărul este un nutriment foarte bun și sănătos pentru râmători și alte vite.

Dacă facem unt din smântâna dulce, apoi laptele smântânit îl putem iarăși vinde, spre pildă: pitarilor la oraș, ori că facem brânză și caș săracuț din el.

Mai bine este, dacă laptele acesta îl încălzim nițel, și nutrim vițeei cu el.

Dacă voim să ținem untul în stare proaspătă mai multă vreme, atunci trebuie să spălăm mai întâiu bine untul și să-l sbicim, apoi îl tăiem felii și-l așezăm într'o oală, îndesându-l astfel, ca printre el să nu rămână loc gol. După ce am legat oala la gură cu hârtie de pergament, punem oala într'o căldare umplută pe jumătate cu apă, îi dăm foc, și o lăsăm să fearbă, până ce dă în clocote, după aceea luăm căldarea de pe foc, și o lăsăm să se răcească; apoi scoatem oala afară, și o punem bine până la trebuință. Untul acesta rămâne și preste câteva luni în stare proaspătă.

Dacă untul să rânzezește, îl putem iarăși aduce în stare proaspătă în modul următor: spălăm mai întâiu untul ranced în apă caldă, frământându-l bine cu o lingură de lemn, apoi îl stoarcem bine de apă, și îl punem într'un blid, în care turnăm câteva linguri de smântână proaspătă, și îl batem până se amestecă ambele bine la olaltă. După ce l-am bătut în destul, untul să alege iarăși, zărul să străcură apoi tot mereu, până ce untul rămâne curat. Untul acesta apoi îl spălăm mai de multe ori în lapte dulce, până ce mirosul de rânzeșime se pierde cu totul.

Untul se mai poate conserva în stare proaspătă multă vreme, dacă-l spălăm în apă rece de mai multe ori, adecă până atunci, până ce apa din el se scurge de tot curată; după aceea îl tescuim și îl batem cu lingura de lemn, până ce ese toată apa din el. Să taie apoi în bucăți, și-l învălim în hârtie muiată în acid-salicil (din apotecă) și peste ea o a doaua muiată în parafină.

Pregătirea cașului de oaie și de vacă se face în modul următor: Punem laptele dulce de vacă ori de oaie — însă nu sarbăd — într'o căldare curată pe foc. Dar să grijim, ca focul să nu fie pripit, pentru că atunci brânza devine păsătoasă. Este o regulă generală, ca laptele să fie numai calduț, adecă să aibă până la 37 graduri. După ce laptele s'a încălzit astfel, picăturim în el puțin cheag de vițel, îl luăm jos de pe foc, și îl turnăm într'un ciubăr, în care spargem cu mâinile noastre toate ghemurile formate în laptele încheșat, până ce brânza devine ca și un aluat fără noduri. Dacă rămân noduri în laptele încheșat, cașul va fi acriu.

În ciubăr stă brânza cam $\frac{1}{2}$ de oră, și după aceea o turnăm într'un săculeț (așa numit săculeț de caș), ca să se scurgă încâtva zărul.

Este un obicei urit la poporul nostru, că pune cașul în straiu de lână, prin care se străcură zerul. Straiul de lână nu este bun pentru scopul acesta din cauză, că aceste straiuri de lână nu se pot spăla și ținea curate întocmai așa, ca și alte pânzeturii, pe cari le putem întotdeauna spăla și întrebuința după placul nostru. Dacă n'avem

pânză dură de cânepă, apoi cumpărăm la oraș săculețe anume pentru stoarcerea zerului. Dară nu sunt bune straiurile de lână și din punctul de vedere, pentru că mai întotdeauna se întâmplă, că perii de lână se amestecă cu cașul, care astfel murdărit nu-l cumpără nimenea, și în deosebi în orașe unde oamenii se scârbesc de toate murdăriile.

După ce s'a scurs în câtva zerul, luăm săculețul cu caș cu tot și-l băgăm pe câteva minute în apă calduță, în care am pus mai nainte puțină sare. După aceea îl așezăm sub teasc; la început punem pe el o cărămidă — piatră —, mai târziu, și așa mai departe, până ce vedem, că s'a stors zărul cu desăvârșire. În câteva zile s'a scurs zărul cu totul, și apoi scoatem cașul afară, îl sărăm bine pe toate laturile, și-l punem la un loc svântat, să dospească și să se coacă.

Cașul îl putem pregăti mai departe și în modul următor: Dacă s'a scurs încâtva zerul, apoi punem cașul cu sac cu tot în atare formă — fără de a-l săra și frământa — sub teasc, sub care îl lăsăm câteva zile, după aceea îl scoatem afară, îl frecăm binisor cu sare fină și-l așezăm la un loc vântos. Cașurile acestea trebuie întoarse în toată ziua de pe o parte pe cealaltă, și în totdeauna bine frecate cu sare. Dacă se crapă cașul ici-colea, atunci ungem crăpăturile cu unt proaspăt, și după aceea earăși îi sărăm.

În părțile muntoase, și deosebit în comitatul Caraș-Severinului, cașul se pregătește astfel: După ce s'a străcurat bine zărul din caș, ceea ce se întâmplă de azi pe mâne, apoi scoatem cașul din săculeț afară, și se taie tot fălii după plac; făliile acestea apoi le așezăm în rînduri într'un vas anume pentru brânză, după ce mai întâiu le-am sărat cât de bine. Peste rîndul cel dintâiu vine așezat al doilea și așa mai departe, până ce se umple vasul.

Pe deasupra vasului se pune o pânză albă și curată, peste care se așează niște scânduri cu greutatea de lipsă. În lipsa sculelor de tescuit ne putem folosi de o piatră grea, ori de alt obiect de greutate corăspunzătoare.

Brânza astfel pregătită nu se strică, adecă nu mucezește nici când din cauză, că brânza bine sărată produce o așa numită sărămură de caș, care păstrează brânza și o ține în stare proaspătă, numai că brânza astfel preparată are scăderea aceea, că se petrifică așa de tare, încât buni dinți trebuie să aibă omul, să o poată mânca; și apoi este atât de sărată, încât nu este bine a o mânca în starea aceasta, ci mai nainte de gustare să o ținem 1—2 zile în apă rece, ori în lapte dulce, când apoi toată sarea din brânză se sugă afară, și devine moale și gustoasă ca și untul proaspăt.

Se pot face cași grași, mijlocii și săraci.

Cașii cei grași se fac din laptele dulce nesmântenit. Dacă lăsăm laptele dulce să stea 3—4 ore la un loc nici prea cald, dară nici prea rece, și apoi îl smântănim, din laptele acela putem face cași mijlocii, iară cașii săraci se fac din lapte dulce, foarte bine smântănit.

PARTEA LITERARĂ.

I V A N U Ș C A.

A, taci acum, glas al cugetului meu, taci să ascult; acesta e cântecul, care-mi place!

De mult nu l-am auzit, și iată acum, trezit din fundul trecutului, mi-l cântă vocea fermecată a o mie de primăveri...

Acum știu ce este, ochii mi se deschid ca după un somn îndelungat, și văd bine, mă văz copil, văz livezile, sfintele livezi înflorite, care cântă.

Cântă florile de măr și cântă albinele, cântă lumina strălucită a soarelui, și mustul, care suie din fundul pământului, prin șuvițele rădăcinilor, până în vârful frunzelor.

Știu eu ce mai cântă? Pentru un copil ca mine, ce nu cântă!

* * *

Dar din toate livezile, cea mai frumoasă este a vecinului.

Vecinul e un Rus pravoslavnic, Nicolai Efimov.

E mai frumoasă că are meri mai mulți, e mai frumoasă, că e mai largă, dar mai ales, pentru că înflorește în ea un strat minunat de flori de mac. Iar cea mai frumoasă dintre toate florile de mac este Fedosia, fata vecinului.

Un copil, foarte de vreme simte, ce e bun pe lumea asta!

Și apoi femeia este întocmai ca și magnetul, care prinde mai lesne un ac mic de cât o potcoavă mare.

Dar Nicolai Efimov mai avea și un băiat, de o vârstă cu mine, un îndrăcit de băiat, care numai pozne știă să facă, fiindcă pozne știam să fac și eu, eram tovarăși.

Așa de pildă, ne vedea fata, când aveam mai multe treburi de făcut, că venim amândoi de fugă într'un suflet.

— Fedosia, Fedosia, a scăpat vițeaua în țarină.

Atunci biata fată, neștiind de pregătirea noastră, lăsă toate baltă, și se ducea iar noi remași singuri, aveam destulă vreme să umblăm la stupi, cu socoteală, ca să nu ne înțepe albinele.

Nu mai eu aveam milă de ea, când o făceam noi să alerge. Căci ea nu avea pentru mine decât vorbe prietenoase.

Dar numai vorbele n'ar fi nimic.

Ea știa să facă un fel de turtă-dulce, cu sămânță de mac și cu mirodenii, și totdeauna îmi dădea. Când mușcam, simțiam și dulce și amar, iar mirodeniile mă îmbătau, începeam să mă legăn ca de o beție nevinovată.

Simțiam gustul macului, îi simțeam mirosul ascuns răspândindu-se stăpânitor, făcând să mi se împainjenească ochii și să le văd toate sucite.

Știam, că acești oameni sunt niște eretici, cari au în casă icoane groaznice, — eu nu le văzusem; și mai știam, că morții lor și-i îngroapă în mijlocul casei.

MOBILE de tot felul, mare asortiment cu prețuri moderate
se află la **George Frohnmeier**, măsar
DEPOSIT: Caransebes, Str. Principala
în Casa Diecezana

Acea turtă dulce mirositoare mi se părea un fel de năfură blestemată, bună să mă momească pentru legea lor.

De câte ori Fedosia mă chema la ei înăutru, mă dedeam îndărăt cu spaimă, iar ea atunci încrețind sprincele supărată, se uită lung la mine, cu ochii săi negrii și umezi plini când de lumină, când de întuneric.

Singur Ivanușca, cu părul lui bălan și mare căzut peste ochi, cu cămeșuța roșie încinsă peste pantaloni, rîdea de-o parte, cu mâinile sprijinite în șolduri, ștregărește.

De Fedosia aveam un fel de teamă neînțeleasă, dar mai cu seamă niciodată nu-mi plăcea să fiu singur cu ea. Mai ales de asta fugiam, deși simțiam că, dacă n'ași vedea-o două zile, ași muri de urît.

De unde-mi venia la această vârstă, în fața acestei fete, sentimentul necunoscut și imposibil de spus, vibrarea fără de nume a sufletului meu întreg, această teamă neînțeleasă, ca de o putere supranaturală și care nu se poate prinde?

Ca o floare de mac era năltuță și mlădioasă, cu fața îmbujorată și cu ochii rizători.

De multe ori, jucându-mă cu Ivănușca, vedeam la el unele apucături și unele priviri, ce mi le aminteau pe ale ei, și atunci uitam jocul și mă gândeam la ea.

Avea Ivănușca unele apucături de neașteptată furie, ce scapă odată, gustul de a strică, venit de odată, plăcerea răului, repede satisfăcută. Atunci îmi ziceam: oare Fedosia ar face așa?

Odată m'a îndemnat ca să fac nu știu ce, să-i aduc ceva, și, cu glasul ei mlădios, ca o muzică mi-a zis:

— Dacă vii răpede, te sărut!

Aceasta mi s'a părut mie cel mai mare rău, ce poate să mi-l dea: o sărutare.

Am început să tremur ca varga și am fugit. Inima îmi bătea nebună ca la o pasere speriată. De frică n'am mai dat pe acolo o săptămână.

* * *

Cu Ivanușca eram nedespărțit; noi eram haiducii buruienelor și spaima aricilor.

Numai în cucută, în naltele buruene cu mirosul greu și adormitor, nu intram niciodată.

Știu eu? Poate acolo stau șobolii și dihorii, cari omoară puii de găină, și oricât de curios eram să văd aceste jigăanii, nu îndrăzneam să intru în ele. Poate că, simțindu-mă de departe, m'ar lăsa anume să mă apropiu, și deodată, dintr'o sută de găuri negre, ar ieși o sută de jigăanii uricioase, cu urechile sperioase și cu cozile birzoiete și agitate, repezindu-se toate să mă muște și să mă îmbălezeze cu veninul lor.

Intr'o zi, jucându-mă pe acolo singur, am auzit țipând o pasere și un sgomot de aripi ce se zbat în țarină. Pe urmă, n'am mai auzit nimic. Am încremenit în loc fără să pot fugi, ca legat de picioare.

Când mi-am venit în fire și am vrut să fug, am auzit cucuta mișcându-se și am vă-

zut cămeșuța roșie a lui Ivănușca. Eră el și ieșiă tiptil cu fața roșie, cu ochii mai mari ca altă dată și tremurând tot.

Dar n'am înțeles, că el eră moartea puilor, că el singur stătea la pândă în casa șobolilor, că el eră singur mai marele Dihor! (Va urmă).

VARIETATE.

Cea mai răspândită limbă de pe pământ este limba chineză, care se vorbește de aproape 400 de milioane de oameni. Apoi urmează limba indiană, vorbită de peste 160 milioane, apoi engleză (de aproape 100 milioane), rusească (cam 73 de milioane), germană (cam 58 milioane), spaniolă (48 milioane), franceză (47 milioane).

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în **Mehadia**.

Acoardă împrumuturi ipotecare replătibile în **10, 15, 20 ani** în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară, escontează **cambii** cu **3**, eventual cu **2 subscrieri**, pe timp de **3 până la 6 luni**, acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe amănute și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

Nr. 1239—1898 kig.

Publicațiune.

În sensul §-lui 50 al art. de lege XII. din anul 1894 devin provocați toți proprietarii din loc, ca să stârpească toate omidele și alți gândaci — stricăcoase apoi — păduchele de sânge de pe pomii lor aflători în intravilanul orașului Teuș și alte grădini în timp de 8 zile, căci din contra aceia se vor stărpi pe spesele respectivului și vinovații afară că au să plătească speșele obveninde vor fi pedepsiți în sensul §-ului 95 al legeri sus citate cu o pedeapsă până la 100 coroane.

Caransebeș, la 1 Aprilie 1908.

Octavian Bordan
primariul.

1—2

Nr. 775. — 1908.

Publicațiune.

TÂRGUL DE ȚARĂ

proxim al Caransebeșului

se va țineă

în 30 Aprilie, 1 și 2 Mai

adeca în ziua de Joi, Vineri și Simbătă.

Dragomir,

căpitanul de polițiă.

2—4

391—1908. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Karánsebes városnál üresedésben lévő **városi állatorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelendő kérvényeiket legkésőbb **foljó évi május hó 10-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert később beérkező kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Az állás javadalmazása 400 kor. évi fizetés és a husszemle dijából évente 720 korona, összesen tehát 1120 korona, a mely egyenlő előzetes havi részletekben kifizettetik.

Magán munkálatokért pedig az állami állatorvosok számára megállapított dijakkal egyenlő dijak szedhetők.

Megjegyeztetik, hogy ezen állás javadalmazásának a m. kir. állatorvosok fizetésével egyenlő aránybani megállapítása folyamatban van, és a felemelés még folyó évben történendő.

A választás határideje utólag fog kitűzetni.

Karánsebes, 1908. évi március 28.

Bordán,

polgármester.

1—2

775—1908 kig. szám.

Hirdetés.

Maran György karánsebesi lakos timár iparára adandó telep engedély iránti kérelme tárgyalásának határidejéül az 1884 évi XVII. t.-c. 27. §. alapján a helyszinén **1908. évi április hó 22-ének d. u. 3 órakor** tüzetik ki és arra az összes érdekeltek azzal hivatnak meg, hogy kifogásukat kötelesek szóval vagy írásban előadni — külömben az üzlettelep — ha csak köztekintetek nem szolgálnak akadályul engedélyeztetni fog.

Karánsebes, 1908. évi március hó 31-én.

Bordán,

polgármester.

1—1

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apaduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63—01.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugoș pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 31 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal: la 4 oare dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.

Din Lugoș la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 32 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 50 min. p. m.
și 10 oare 29 minute seara.

Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
51 m. p. m. și la 9 oare 47 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 32 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 50 m. p. m. și
la 10 oare 29 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește;

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 31 m. dim. și
la 10 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane: la 9 oare 45 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

Nr. 881 kg.
1908

Publicațiune

Din partea magistrului orășenesc
se aduce la cunoștința publică, că po-
ienile orașului Caransebeș și adevă:

Poiana Lunca Corcana de sus

„ Stoenesti 6 jug.

„ Pereni 3 „

„ Piatra albă 2 „

„ La Răchita 3 „

Corcana mică

Ogașul mutului

Dealul Lonții

se vor exarenda pe anul 1908 în ca-
lea licitațiunei publice în 15 Martie
1908 st. n. Duminică la 9 oare în
cancelaria protonotarului orășenesc.

Doritorii de a licita sunt îndatorați
a depune 10% din prețul de exclamare
ca vadiu naintea comisiunei, iar con-
dițiunile de licitațiune se pot vedea
în oarele oficioase în cancelaria nota-
rului orășenesc.

35 2-12

Caransebes, la 5 Martie n. 1908.

Octav Bordan, primar.

In comuna Buzeu

(ROMÂNIA)

se află spre vânzare 573□ metrii, loc
din parcela la Nr. 5. Bulevardul Vii-
torului.

Informațiuni mai aprrape dă administra-
ția acestui ziar.

200 coroane o mașină de scris

MIGNON

cap de operă a tehnicii moderne. Deosebit
avantagiu: Că ori și cine, fără a învăța, poate
scrie. Scriptul îndată și stabil să vede. Con-
strucțiuneacea mai simplă. Litere de oțel. Co-
piază și înmulțește. Intre categorii cu ori și
care altă mașină mai scumpă. Un an garanție.
Imposit de industria privilegiată.

A se comanda prin administrația
Ziuariului nostru.

Prima cassă de păstrare în Caransebeș.

Întemeiată în anul 1877

cu un capital de C. 500.000

acoardă

Credit personal

precum și

Credit real și cambii

atât pe case de închiriat cât și imobile
(pământ) mai departe primește

Depuneri

sub condițiunile cele mai culante.

Prima cassă de păstrare în Caransebeș.

TOMA FINZ

Măestru lemnar, întreprinzător de zidiri și negustor de lemne în Caransebeș.

Recomand M. On. Public din Caransebeș și jur bine asortatul meu

Deposit de lemne de clădit

de brad, de molin, de gorun și de teiu, de blane de latezi, de trepte, de scânduri
de molin ghiluite și ghinuite (gefalzt) pentru padimente, toate deplin uscate, mai
departe Cement de Portland, carton asfaltat pentru acoperiș, pături de izolare,
penru a depărta umezeala pereților, cătrană (boază) și carbolineu cu

PRETURILE MAI MODERATE

Comandele se efeptuesc prompt și în modul cel mai conștiințios și se espediează
în toate stațiunile căilor ferate.

Întreprind cladiri noi: Case de locuit, clădiri de școală, de biserici și de
poduri, fac padimente de terrase în biserici și primesc tot felul de renovări la
edificii vechi, fac acoperișuri de carton asfaltat în calitate excelentă și pe acope-
rișuri vechi de șindilă, acoperișuri bine probate.

BAZARUL „LA COROANA“

Kohn & Zweig

CARANSEBEȘ

Recomandă prăvălia lor bine
asortată in mode, manufacturi
și mărfuri curente.

Noutăți de sezon se pot cumpăra totdeauna.

BAZARUL „LA COROANA“

ANUNCIURI

se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::